

IDRETTSAVTALEN - VALÁŠTALLANŠIEHTADUS

Dát siehtadusa leat Sámi Valáštallan Lihtu, dán rájes oaniduvvon SVL, ja Sámediggi soahpan, ja ulbmilin lea hábmiet áššebeliid gaskasaš njuolggadusaid ásahan dihtii valáštallansiehtadusa.

§ 1 Sisdoallu

Áššebelit leat soahpan ahte valáštallansiehtadussii galgá gullat ortnegiud ekonomalaš rámma maid áššebelit leat soahpan galget gullat guoskevaš siehtadussii.

Áššebelit leat soahpan ahte siehtadusinstituhtta galgá leat dat arena gos oppalaš valáštallanpolitihkalaš doaibmabijut ja hástalusat ovddiduvvojit ja ságaškuššojuvvojit. Dat formaliserejuvvo gulahallančoahkkimis masa Sámediggi gohčču juohke čavčča ovdal juohke jagi jahkemolsuma. Dán čoahkkima ulbmil lea ságaškuššat bušehttii guoskevaš vejolašvuodaid ja hástalusaid, ja ášahit oktasaš ulbmiliid ja strategiijaid valáštallansuorgái mat galget gustot mánga jagi ovddasgavlui.

Áššebelit leat ovttaoivilis das ahte Sámedikkis lea ovddasvástádus ovddidit valáštallanpolitihka ja ahte SVL:s lea fágalaš gelbbolašvuohka sámi valáštallamis. Áššebelit lea ovttaoivilis das ahte Sámediggi sáhtta geavahit SVL guoskevaš áššiin go Sámedikki lea oktavuohka instánsaiguin ja eiseváldgeorgánaiguin báikkálaš, regionála, riikaviidosá ja riikkaidgaskasaš dásis.

Áššebelit leat viidáseappot ovttaoivilis das ahte boahhtevaš siehtadallamiid oktavuodas galgá siehtadallamiid vuodul rahpat vejolašvuoda sihkkut siehtadusas ortnegiud mat leat mielde valáštallansiehtadusas. Odđa ortnegiud sáhtta váldit mielde daid oasseulbmiliid vuodul maid áššebelit leat soahpan dán dokumeanttas.

§ 2 Strategiijat ja proseassat

Áššebelit leat soahpan ahte galgá leat strategalaš fokus čuovvovaš surggiide:

- Sámi valáštallansurggiid ovddideapmi ja ealáskahttin
- Rekrutteren sámi valáštallamiid
- Váikkuhit identitehtaásaheadji doaibmabijuide ja doaluide
- Ovttasbargat sámevaši vuostá, sámi valáštallama oktavuodas
- Movttidahttit eanet oassálastimii ja rekrutteremii lulli- ja julevsámi guovllus
- Gulahallan Kulturdepartemeanttain speallorudaidda, valáštallanrusttegiid ja eará guoskevaš proseassaid oktavuodas
- Gulahallan Sámi parlamentáralaš rádi (SPR) dásis eanet oppasámi ovttasbarggu várás, ja SPR bokte hástalit Sámedikkiid váldit stuorat ovddasvástádusa das ahte sámi valáštallan buot riikkain oázžu buoriid rámmaeavttuid ja váikkuhit dasa ahte sámi valáštallan organiserejuvvo buot dáin riikkain
- Eanet fokus valáštallamiid ovttasbargošiehtadusain guoskevaš fylkkagiieldaiguin ja gielddaiguin, ja eará guoskevaš doaimmaheddjiiguin

Vejolašvuohka lea čálmustahttit eará strategiijaid ja proseassaid jahkásaš bušeahhtasiehtadallamiin. Dat galget de čállojuvvo siehtadallanbeavegirjái.

§ 3 Doaimmaáigi, fápmuibidjan, rievdadusat ja eretcealkin

Áššebeliid áigumuš lea dasto hábmiet ja defineret daid ulbmiliid, njuolggadusaid, ovddasvástádusaid ja geatnegasvuodaid mat galget gustot sámi valáštallansiehtadusa jahkásaš siehtadallamiidda. Valáštallansiehtadus ovddiduvvo dohkkeheapmái Sámedikki dievasčoahkkimii. Siehtadus boahhtá fápmui go áššebelit leat dohkkehan ja vuolláičállán siehtadusa. Rievdadusaid gustovaš siehtadusas sáhtta dahkat go áššebelit leat soahpan dakkár rievdadusaid. Dakkár rievdadusat bohtet fápmui go Sámedikki dievasčoahkkinn lea daid dohkkehan. Goappašat áššebelit sáhttet cealkit eret siehtadusa uhcimus jagi čálalaš diedihemiin. Eretcealkin Sámedikki bealis eaktuda Sámedikki dievasčoahkkima mearrádusa.

§ 4 Šiehtadallanbealit

Sámediggi ja SVL leat šiehtadallanbealit. SVL bealis šiehtadallá šiehtadallanlávdegoddi mas leat eanemusat golbma lahtu. Sámedikki bealis šiehtadallá šiehtadallanlávdegoddi mas leat eanemusat golbma lahtu geaid Sámediggeráddi lea nammadan. Áššebealit galget ovdal šiehtadallamiid almmuhit goabbat guoibmásis geat dat leat sin šiehtadallanlávdegotti lahttun, earret eará gii lea sin šiehtadallanjodiheaddji. SVL nammada ieš iežas lahtuid šiehtadallanlávdegoddái.

Áššebealit sáhttet ovttabeallásaččat dahje ovttas nammadit áššedovdiid geat maid sáhttet oassálastit šiehtadallamiidda. Ovttabeallásaččat nammaduvvon áššedovdit leat mielde guoskevaš áššebeali šiehtadallanlávdegottis, ja vejolaš oktasáččat nammaduvvon áššedovdit fas oassálastet šiehtadallančoahkkimiidda sorjjasmeahttun áššedovdin goappašiid áššebeliid ovddas.

Áššebealit leat soahpan váikkuhit sámi valáštallanpolitihka ovddideapmái oppasámi perspektiivvas, ja áigot danne bovdet Suoma ja Ruota sámedikkiid áirasiid dárkojeaddjin jahkásaš šiehtadallamiidda.

§ 5 Gáibádusaid ja fáiladagaid ovddideapmi

Šiehtadallamat álggahuvvojit dainna ahte áššebealit almmuhit iežasat šiehtadallanvuolggasaji. SVL sádde čálalaš gáibádusa Sámediggái valáštallanšiehtadussan maŋit jahkái.

Gáibádus sáddejuvvo Sámediggái maŋimusat cuoŋojagi 15. b. Das galgá gáibádusa ekonomalaš rámma oktiibuot leat ákkastuvvon ja čilgejuvvon mo rudat galget juogaduvvot, ja evttohuvvon váikkuhangaskaomiid šládja ja ulbmil galgá leat čielggaduvvon. Sámediggi sádde dasto rámmafáladaga ja juogadeami SVL:i maŋimusat miessemánu 1. b.

§ 6 Šiehtadallamiid áigeplána

Šiehtadallamat galget leat loahpahuvvon maŋimusat geassemánu 15. b.

§ 7 Soahpameahttunvuolta áššebeliid gaskkas

Jus áššebealit eai soaba odda sámi valáštallanšiehtadusa vuosttaš šiehtadallančoahkkima maŋŋá, dahje maŋit čoahkkimiid maŋŋá, de sáhttet áššebealit searvvahit Sámediggeráddi šiehtadallamiidda. Dat galgá dahkkojuvvo šiehtadallamiid bajimus áigeplána siskabealde, gč. § 6.

§ 8 Šiehtadallamiid botken dahje áigemeari rihkkun

Jus áššebealit eai soaba odda sámi valáštallanšiehtadusa ovdal geassemánu 15. b., de ovddida Sámediggeráddi ieš Sámedikki dievasčoahkkimii evttohusa mas leat dat doaibmabijut ja ekonomalaš rámmat mat galget gustot boahktevaš šiehtadusaigodahkii.

§ 9 Máksin ja ruovttoluottamáksin

Doarjja SVL:i sáhtta máksujuvvo šiehtadusjagi álggus sohppojuvvon šiehtadusa vuodul. Sámediggi sáhtta gáibidit SVL máksit ruovttoluotta doarjaga jus ii leat doallan áigemeari, gč. 10. artihkkala raportta ja rehketdoalu sáddema birra mii lea eaktuduvvon ovttasbargošiehtadusas, jus almmuha boasttu dieduid, dahje jus doarjja ii geavahuvvo áigumušaid vuodul dahje jus lea máksujuvvon menddo ollu doarjja.

§ 10 Raporteren

Áššebealli SVL galgá juohke jagi sáddet Sámediggái raportta/jahkediédáhusa ja rehketdoalu mat čájehit mo rudat leat geavahuvvon. Dat galget sáddejuvvo Sámediggái maŋimusat cuoŋománu 15. b. Raporta galgá čájehit lea go sohppojuvvon doaibmabidju/proseakta čadahuvvon šiehtadusteavstta vuodul. Raporttas galgá maid leat ollašuhthuvvon bohtosiid evalueren ja vejolaš spiehkastatraporta mas lea čilgejuvvon manne sohppojuvvon šiehtadus ii leat čadahuvvon. Raporttas galgá maid boahit ovdan lea go, dahje man muddui doaibmabidju/proseakta lea ovddidan dásseárvvu sohkeliid gaskkas. Raporttas galgá maid leat spesifiserejuvvon ruhtageavaheami rehketdoallu doaibmabidju/proseavtta vuodul ja biddjuvvo mitte doallu raportta. Rehketdoalu galgá registrerejuvvo dahje stáhtautoriserejuvvo revisor leat revideren.

Lassin bajábealde namuhuvvon standárdašiehtadussii reporterema ja rehketdoalu birra, sáhttet áššebealit šiehtadallamiid bokte soahpat eanet eavttuid doarjagiidda, reporteremii ja rehketdollui. Sámediggi ja Riikarevišuvdna sáhtte dárkkistit geavahuvvojit valáštallanšiehtadussii guoski rudat eavttuid vuodul.

§ 11 Beavdegirji

Sámediggi čállá beavdegirji áššebeliid gaskasaš šiehtadallamiin. Beavdegirjiiis bohtá ovdan geat leat šiehtadallan áššebeliid bealis ja áigemuddu goas šiehtadallan lea čadahuvvon. Beavdegirjiiis lea maid sohppojuvvon šiehtadus, vejolaš soahpameahttunvuodat ja vejolaš beavdegirjelasáhusat. Šiehtadallanbeavdegirji lea dohkkehuvvon go áššebealit dan leat vuolláičállán.

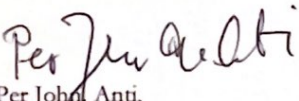
§ 12 Valáštallanšiehtadusa dohkkeheapmi

Sámediggeráddi ovddida sohppojuvvon valáštallanšiehtadusa Sámedikki dievasčoahkkimii.

§ 13 Fápmuibidjan ja bistu

Sohppojuvvon valáštallanšiehtadus bohtá fápmui oddajagimánu 1. b. 2023, ja lea fámus dassázügo odda šiehtadus sohppojuvvo.

Karášjohka 8/12 - 2022

Per John Anti,
SVL stivrajodiheaddji

Silje Karine Muotka
Sámediggepresideanta